

Sygn. akt *XVII AmE 134/16*

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 listopada 2018 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
w składzie:

Przewodniczący –	SSO Anna Maria Kowalik
Protokolant –	St. sekr. sąd. Joanna Preizner

po rozpoznaniu 29 listopada 2018 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) **spółki akcyjnej w G.**

przeciwko **Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki**

o wymierzenie kary pieniężnej

na skutek odwołania powódki od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z 27 lipca 2016 r. Nr (...)

1. oddała odwołanie;

2. zasądza od (...) spółki akcyjnej w G. na rzecz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 1 440,00 zł (jeden tysiąc czterysta czterdzieści złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Anna Maria Kowalik

Sygn. akt XVII AmE 134/16

UZASADNIENIE

Decyzją z 27 lipca 2016 r. Nr (...)Prezes Urzędu Regulacji Energetyki (dalej Prezes URE), na podstawie art 56 ust. 2 w związku art 56 ust. 1 pkt 6 oraz art. 30 ust 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz. U. z 2012 r. poz. 1059 z późn. zm.) (dalej p.e.) oraz w związku z art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 23 z późn. zm.) po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego wymierzył przedsiębiorstwu (...) - (...) S.A. z siedzibą w G. (dalej powódka) karę pieniężną w wysokości 100 000 zł w związku z ujawnieniem w prowadzonej przez powódkę działalności koncesjonowanej nieprawidłowości, polegających na stosowaniu taryfy niezgodnie z warunkami w niej określonymi, tj. stosowaniu w zakresie świadczonej usługi kompleksowej w 2015 r. dla odbiorców, u których zainstalowano przedpłatowy układ pomiarowo-rozliczeniowy, opłaty abonamentowej wyższej niż wynikającej ze stawek opłaty abonamentowej oraz warunków ich stosowania określonych w zatwierdzonej taryfie przedsiębiorstwa (...) S.A.

Od powyższej Decyzji powódka złożyła odwołanie, w którym wniosła o zmianę decyzji w części dotyczącej nałożenia kary pieniężnej poprzez odstąpienie od jej wymierzenia oraz o zasądzenie od Prezesa URE na jej rzecz kosztów

postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych oraz zwrotu opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Zaskarżonej Decyzji powódka zarzuciła naruszenie przepisu art. 56 ust. 6a p.e. poprzez jego niezastosowanie, mimo, że w zaistniałym stanie faktycznym wystąpiły przesłanki do odstąpienia od wymierzenia kary pieniężnej wymierzonej za stosowanie taryfy niezgodnie z określonymi w niej warunkami z uwagi na znikomy stopień szkodliwości czynu oraz zaprzestanie przez powódkę naruszania prawa.

Pozwany Prezes Urzędu Regulacji Energetyki złożył odpowiedź na odwołanie, w której wniósł o oddalenie odwołania oraz zasądzenie od powódki na rzecz Prezesa URE zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Rozpoznając odwołanie Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

(...) S.A. z siedzibą w G. jest przedsiębiorcą energetycznym, u którego w okresie od 1 stycznia 2014 r. do 31 lipca 2015 r., obowiązywała taryfa zatwierdzona decyzją Prezesa URE z dnia 17 grudnia 2013 r. znak: (...). Kolejna taryfa została zatwierdzona decyzją z 1 lipca 2015 r. znak: (...) i została wprowadzona do stosowania od 1 sierpnia 2015 r. (okoliczność bezsporna).

W taryfie zatwierdzonej decyzją z 17 grudnia 2013 r. pkt 3.3.1 b) posiadał następujące brzmienie: „Sprzedawca stosuje w rozliczeniach z Odbiorcami w zakresie dystrybucji energii elektrycznej, stawki opłat oraz warunki ich stosowania wynikające z Taryfy Operatora”, z kolei w taryfie zatwierdzonej decyzją z 16 grudnia 2014 r. znak: (...), obowiązującej od dnia 1 stycznia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r., pkt 4.1.15 oraz 3.3.2, stwierdzały m. in.: „4.1.15 Odbiorca, u którego zainstalowano przedpłatowy układ pomiarowo-rozliczeniowy, ponosi opłatę abonamentową w wysokości 50% stawki opłaty abonamentowej dla najdłuższego okresu rozliczeniowego wynikającej z grupy taryfowej, zgodnie z którą jest rozliczany.”, „3.3.2 Operator stosuje w rozliczeniach z odbiorcami następujące okresy rozliczeniowe: dla odbiorców zaliczonych do grupy taryfowej G 11 we wszystkich Oddziałach -okres sześciomiesięczny.

W tabeli 8 taryfy pn. „Tabela stawek opłaty abonamentowej dla poszczególnych grup taryfowych i okresów rozliczeniowych,” stawka abonamentowa dla grupy G 11 okresu sześciomiesięcznego wynosiła 1,10 zł/miesiąc. Okres sześciomiesięczny jest najdłuższym okresem rozliczeniowym w grupie taryfowej G 11 w taryfie (...) S.A.

Opłata abonamentowa w 2015 r. dla odbiorcy, u którego zainstalowano przedpłatowy układ pomiarowo-rozliczeniowy powinna wynosić 0,55 zł za miesiąc.

Po przeprowadzeniu przez Prezesa URE postępowania wyjaśniającego, w związku z wystąpieniami odbiorców, u których zainstalowano przedpłatowy układ pomiarowo-rozliczeniowy w sprawie stosowania przez powódkę opłaty wyższej niż wynikająca ze stawek opłat oraz zapisów taryfy stwierdzono, że powódka stosowała w fakturach wystawianych w 2015 r. odbiorcom przedpłatowym kwotę abonamentu w wysokości 0,65 zł za miesiąc oraz, że nie miało to charakteru jednostkowego.

Powódka piśmie z 30 lipca 2015 r. wyjaśniła, że: „Opłatę abonamentową w nieprawidłowej wysokości zastosowano w 335 449 fakturach”, a „Sumaryczna kwota z tytułu zastosowania opłaty abonamentowej w nieprawidłowej wysokości wynosi 33 916,40 zł”.

Pismem z 17 sierpnia 2015 r. znak: (...), Prezes URE zawiadomił powódkę o wszczęciu z urzędu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej w związku z ujawnieniem w prowadzonej przez nią działalności koncesjonowanej nieprawidłowości, polegających na stosowaniu taryfy niezgodnie z warunkami w niej określonymi (k.1).

W odpowiedzi powódka wyjaśniła, że liczba faktur, które wystawiono odbiorcom przedpłatowym wyniosła 834 371 (w piśmie z dnia 14 października 2015 r. oraz z dnia 4 maja 2016 r., Przedsiębiorstwo podało taką liczbę, korygując

wyjaśnienie przedstawione w piśmie z dnia 7 września 2015 r., kiedy liczbę takich faktur określono na 829 760). Natomiast liczba faktur, które wystawiono z abonamentem w nieprawidłowej wysokości wyniosła 335 449 (powołane wyżej pismo Przedsiębiorstwa z dnia 30 lipca 2015 r. oraz z dnia 4 maja 2016 r.) (k.3-5, 6-31, k.43).

Według wyjaśnień zawartych w piśmie z 14 października 2015 r., zakończono wystawianie faktur korygujących w oddziałach Przedsiębiorstwa (...), S. i T.. Wystawiono 333 013 korekt, których wartość wyniosła 39 899,54 zł (k.53-55).

Ostateczne informacje o skorygowaniu nieprawidłowych opłat abonamentowych podano w piśmie z dnia 4 maja 2016 r. W piśmie tym, uwzględniającym korekty dokonane we wszystkich oddziałach, w tym oddziale P., stwierdzono, że wystawiono 354 547 dokumentów rozliczeniowych, tj. korygujących, których wartość wyniosła 43 506,70 zł (k.91-92).

30 czerwca 2016 r. powódka została zawiadomiona o zakończeniu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej ze wskazaniem możliwości zapoznania się z zebrany materiał dowodowy oraz złożenia ewentualnych uwag i wyjaśnień. W wyznaczonym terminie, przedstawiciel powódki zapoznał się z aktami nie wnosząc uwag (k.94,96).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów złożonych w trakcie postępowania administracyjnego, których autentyczność nie była kwestionowana przez żadną ze stron postępowania.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności należy podkreślić, że powódka nie kwestionowała faktu, że dopuściła się nieprawidłowości opisanych w zaskarżonej Decyzji, jednakże wniosła o nienakładanie kary pieniężnej, podnosząc, że w sprawie zaistniały okoliczności uzasadniające odstąpienie od jej wymierzenia, w szczególności powódka podniosła, że nieprawidłowości zostały przez nią wyeliminowane na przyszłość, a jednocześnie dokonała korekty błędnie naliczonych opłat ponadto zaistniałe nieprawidłowości miały charakter incydentalny i dotyczyły niewielkiego procenta, w skali klientów Spółki. Odnosząc się do celu prewencyjnego kary wskazała, że jej zdaniem już został spełniony, ponieważ podjęła i wprowadziła działania mające na celu wyeliminowanie możliwości powstania tożsamyh nieprawidłowości w przyszłości. Wymierzenie więc kary, nawet w jej dolnej granicy ustawowego zagrożenia, jest nadmiernym obciążeniem, przy uwzględnieniu wyżej wskazanych okoliczności, tj. liczby odbiorców, których dobro zostało naruszone, braku osiągnięcia korzyści finansowej ze swoich działań i nieumyślnego działania.

Ustalając wysokość kary pieniężnej, zgodnie z art. 56 ust. 6 ustawy - Prawo energetyczne, Prezes URE uwzględnia stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia oraz dotychczasowe zachowanie podmiotu i jego możliwości finansowe. Jednakże zgodnie z przepisem 56 ust. 6a p.e. Prezes URE może odstąpić od wymierzenia kary, jeżeli stopień szkodliwości czynu jest znikomy, a podmiot zaprzestał naruszania prawa lub zrealizował obowiązek.

W tym miejscu należy zauważyć, że orzecznictwie wskazuje się, że kary pieniężne nakładane przez organy regulacji rynku nie mają charakteru sankcji karnych, jednakże w zakresie, w jakim dochodzi do wymierzenia przedsiębiorcy takiej kary, zasady sądowej weryfikacji prawidłowości orzeczenia organu regulacyjnego powinny odpowiadać wymaganiom analogicznym do obowiązujących sąd orzekający w sprawie karnej (zob. np. wyroki SN: z dnia 14 stycznia 2010 r., III SK 1/10, OSNP 2011, nr 21-22, poz. 288, z dnia 1 czerwca 2010 r., III SK 5/10, Lex nr 622205, z dnia 21 września 2010 r., III SK 8/10, OSNP 2012, nr 3-4, poz. 52, z dnia 4 listopada 2010 r., III SK 21/10, Lex nr 737390 i z dnia 5 stycznia 2011 r., III SK 32/10, ZNSA 2011, nr 3, s. 121). Kara administracyjna nie stanowi odpłaty za popełniony czyn, lecz ma charakter środka przymusu służącego zapewnieniu realizacji wykonawczo-zarządzających zadań administracji agregowanych przez pojęcie interesu publicznego (zob. wyrok TK z dnia 31 marca 2008 r., SK 75/06, OTK-A 2008, Nr 2, poz. 30). Sankcje administracyjne służą prewencji, zniechęcając do naruszenia obowiązków oraz skłaniając ukaranego do zapobieżenia powtórnemu naruszeniu obowiązków w przyszłości (zob. wyrok TK z dnia 14 października 2009 r., KP 4/09, OTK-A 2009, Nr 9, poz. 134). Sąd bierze więc pod uwagę prawo przedsiębiorcy do obrony analogicznie do sądu karnego, przed którym oskarżyciel, aby uzyskać sądowe potwierdzenie oskarżenia, musi

właścista wykazała bezzasadność wyjaśnień oskarżonego (zob. wyrok SN z dnia 21 października 2010 r., III SK 7/10, OSNP 2012, nr 3-4, poz. 53).

W wyroku z dnia 15 października 2014 r. (sygn. akt III SK 47/13, Lex nr 1540636) Sąd Najwyższy wskazał, że rozstrzygając, czy naruszenie obowiązku ciążącego na powodzie można w okolicznościach faktycznych niniejszej sprawy uznać za czyn o znikomym stopniu szkodliwości, zasadne jest odwołanie się do sposobu weryfikacji tego stopnia wypracowanego w prawie karnym, skoro prawodawca posłużył się w art. 56 ust. 6a p.e. instytucją prawa karnego, z uwagi na represyjny charakter kar pieniężnych przewidzianych w tym przepisie.

W zakresie stopnia (społecznej) szkodliwości czynu, przy jego ocenie, zgodnie z art. 115 § 2 k.k., bierze się pod uwagę: rodzaj i charakter naruszonego dobra, rozmiary wyrządzonej szkody, sposób i okoliczności popełnienia czynu, wagę naruszonych obowiązków, postać zamiaru, motywację sprawcy i rodzaj naruszonych reguł ostrożności i stopień ich naruszenia.

W uzasadnieniu zaskarżonej decyzji Prezes URE wskazał, że stopień szkodliwości można ocenić z jednej strony jako nierodzący znaczących skutków ekonomicznych z punktu widzenia pojedynczego odbiorcy, gdyż odbiorcy przedpłatowi zostali obciążeni zawyżeniem faktur o 10 groszy netto z tytułu abonamentu, a kwota niesłusznie pobranej nadwyżki wynosiła ok. 0,2% całości płatności odbiorców przedpłatowych, którym wystawiono faktury w nieprawidłowej wysokości (43 506,70 zł/20 518 476,63 zł), niemniej należy zauważyć, że wyniosła prawie 10% łącznych opłat abonamentowych (43 506,70 zł/435 871,97 zł). Z drugiej strony stopień szkodliwości nie jest znikomy, gdyż zawyżenie, w okresie od 1 stycznia do 30 lipca 2015 r., dotknęło 57% odbiorców przedpłatowych (63 047 odb./III 111 odb.) oraz dotyczyło ok. 40% wystawionych faktur (335 449 szt./834 371 szt). Zawyżenie opłat w stosunku do płatności z tytułu abonamentu wszystkich odbiorców przedpłatowych wyniosło ok. 11% (43 506,70 zł/(435 871,97 zł-43 506,70 zł)).

Mając na uwadze powyższe należy stwierdzić, że stopień naruszenia z uwagi na skalę problemu był znaczny. Zatem nie można zgodzić się z poglądem powódki, że nieprawidłowości miały charakter incydentalny i dotyczyły niewielkiego procenta, w skali klientów spółki.

Ponadto, gdyby nie reakcja odbiorców powódki a następnie Prezesa URE powódka uzyskałaby nieuzasadnioną korzyść majątkową w wysokości 43 506,70 zł.

Nie można również zapominać o tym, że nieprawidłowe zastosowanie stawek z taryfy operatora systemu dystrybucyjnego w fakturach wystawianych wielu odbiorcom przez sprzedawcę świadczącego usługę kompleksową, przynosi szkodę w postaci obniżenia poziomu zaufania odbiorców do czynności sprzedawcy z urzędu. Sprzedawcy z urzędu świadczą usługę kompleksową odbiorcom niekorzystającym z prawa do wyboru sprzedawcy, którzy stanowią większość odbiorców w Polsce.

Nie bez znaczenia jest również czas i skuteczność eliminowania nieprawidłowości przez powódkę. Powódka w toku postępowania administracyjnego trzykrotnie korygowała dane zawarte w pisemnych wyjaśnieniach, ponadto przez 3 miesiące nie była w stanie określić wysokości nadpłaty z tytułu zawyżonej opłaty abonamentowej ani rozpocząć realizacji wystawienia faktur korygujących w oddziale P.. Przez prawie 8 miesięcy powódka nie była również w stanie zrealizować korekty faktur w oddziale P.. Informację o zakończeniu wystawienia faktur korygujących powódka przedstawiło dopiero w piśmie z 4 maja 2016 roku, a zatem po 9 miesiącach. Wobec powyższego należy stwierdzić, że naprawienie szkód nie przebiegło szybko i sprawnie.

Wszystkie powyższe okoliczności przemawiają przeciwko uznaniu stopnia szkodliwości czynu powódki za znikomy.

Stosownie do przepisu art. 56 ust. 3 p.e.: „Wysokość kary pieniężnej, o której mowa w ust 1 pkt 1-38, nie może przekroczyć 15% przychodu ukaranego przedsiębiorcy, osiągniętego w poprzednim roku podatkowym, a jeżeli kara pieniężna związana jest z działalnością prowadzoną na podstawie koncesji, wysokość kary nie może przekroczyć 15%

przychodu ukaranego przedsiębiorcy, wynikającego z działalności koncesjonowanej, osiągniętego w poprzednim roku podatkowym".

Kwota kary jest znacznie niższa od górnej granicy limitu, tj. (...) przychodu osiągniętego w 2015 roku przez powódkę wynikającego z działalności koncesjonowanej, który wyniósł (...) zł. Wymierzona kara nie pogorszy zatem sytuacji finansowej i nie wpłynie negatywnie na płynność finansową.

Za wymierzeniem kary w wysokości 100 000,00 zł przemawiał również fakt, że powódka była uprzednio karana za nieprawidłowe kwalifikowanie do grup taryfowych jednostek penitencjarnych w części bytowej - decyzja Prezesa URE z dnia 21 lipca 2010 r. znak: (...). Dodatkowo należy stwierdzić, że w 2013 r. zostało przeprowadzone postępowanie o nałożenie kary pieniężnej z tytułu niewywiązania się z ustawowego obowiązku przedłożenia do zatwierdzenia taryfy dla energii elektrycznej na żądanie Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, przy czym Prezes URE odstąpił od wymierzenia kary z tytułu znikomej szkodliwości czynu, jak również faktu, iż powódka zrealizowała ciężący na niej obowiązek i w dniu 24 maja 2013 r. (tj. po wszczęciu postępowania o nałożenie kary pieniężnej) złożyła taryfę do zatwierdzenia - decyzja Prezesa URE z dnia 5 sierpnia 2013 r. znak: (...).

Wspomniane okoliczności świadczą o tym, że system informatyczny, z którego korzysta powódka nie działa prawidłowo i pomimo powtarzających się awarii różnego rodzaju powódka nie podjęła działań zmierzających do zmiany istniejącego stanu rzeczy. To z kolei świadczy o nieprofesjonalnym podejściu powódki do swoich obowiązków jako profesjonalnego podmiotu wykonującego działalność koncesjonowaną.

Mając powyższe na uwadze stwierdzić należy, że odwołanie nie zasługiwało na uwzględnienie a zaskarżona Decyzja odpowiada prawu, dlatego też, na podstawie art. 479⁵³ § 1 kpc, Sąd oddalił odwołanie.

O kosztach zastępstwa procesowego orzeczono na mocy art. 98 i 99 kpc zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu. Stronie pozwanej jako wygrywającej spór Sąd przyznał więc od powódki zwrot kosztów wynagrodzenia pełnomocnika procesowego w wysokości 1440 zł, ustalonego na podstawie § 14 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 1804).

SSO Anna Maria Kowalik